

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ**

ПРЕДНАЦРТ

**ЗАКОН
О ЗАШТИТИ СТАНОВНИШТВА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ**

Бања Лука, 10.фeбруар 2009.год

ЗАКОН О ЗАШТИТИ СТАНОВНИШТВА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом се уређује: систем заштите становништва од заразних болести, одређују мјере које се обавезно проводе ради спречавања и сузбијања заразних болести, утврђује надлежност органа за доношење појединих мјера, обавезе здравствених установа, пословних субјеката и појединаца у предузимању мјера, начин финансирања мјера и вршење надзора над њиховим провођењем, као и друга питања од значаја за заштиту становништва од заразних болести.

Члан 2.

(1) Предузимање мјера за спречавање и сузбијање заразних болести утврђених овим законом је обавеза органа на нивоу Републике Српске, јединице локалне самоуправе, (у даљем тексту: локалне самоуправе), те правних и физичких лица.

(2) Посебну улогу у заштити становништва од заразних болести имају здравствене установе, здравствени радници и здравствени сарадници.

Члан 3.

Сваки грађанин Републике Српске (у даљем тексту: Републике) је дужан да се лијечи од заразне болести која може угрозити здравље других лица, да омогући и предузима мјере за заштиту других лица и да учествује у провођењу мјера одређених овим законом и прописима донијетим на основу овог закона.

Члан 4.

Грамматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода, подразумијевају оба пола.

Члан 5.

(1) Поједини изрази употријебљени у овом закону имају слиједеће значење:

а) **заразна болест** је болест изазвана живим узрочницима или њиховим продукцима без обзира да ли се преноси на друга лица, као и ношење узрочника заразне болести те стање у којем постоји вјероватноћа да је лице инфицирано, инфицирано или контаминирано

узрочницима заразне болести и да је било у контакту са лицем обољелим од заразне болести, без обзира на одсуство клиничких знакова болести;

б) **карантинске болести** су нарочито опасне заразне болести које имају висок индекс контагиозности и високу стопу леталитета (вирусне хеморагичне грознице, жута грозница и куга);

в) **антропозоозе** су заразне болести од којих оболијевају животиње и људи које се у природним условима могу пренијети са животиња на људе;

г) **епидемија заразне болести** је појава случајева заразне болести у некој заједници или подручју, неуобичајена по броју случајева, времену и мјесту јављања, као и неуобичајено повећање броја обољелих са компликацијама или смртним исходом, затим појава два или више међусобно повезаних обољења од заразне болести која се више година или никада није појављивала на одређеном подручју, те појава већег броја обољења чији је узрочник непознат, а прати их фебрилно стање;

д) **интрахоспитална инфекција** је инфекција која настаје у вези са излагањем поступцима дијагностике, лијечења, здравствене неге, рехабилитације или других поступака у обављању здравствене дјелатности;

ђ) **епидемиолошки надзор** је стално, систематско прикупљање, анализирање и тумачење података о заразним болестима, као и слање повратних информација онима који учествују у њиховом прикупљању или коришћењу, а у циљу спречавања појаве и сузбијања заразних болести;

е) **заражено подручје** је подручје на којем постоји један или више резервоара односно извора заразне болести и на којем постоје услови за настанак и ширење заразне болести;

ж) **угрожено подручје** је подручје на које се може пренијети заразна болест са зараженог подручја и на коме постоје услови за ширење заразне болести;

з) **здравствени надзор** представља повремене прегледе доктора медицине и лабораторијско испитивање материјала ради откривања болести или клицоноштва, без ограничења кретања,

и) **изолација** подразумијева ограничење кретања и издвајање лица са заразном болешћу ради спречавања преношења инфекције на здраве људе а може се вршити у болничким или кућним условима,

ј) **карантин** представља мјеру смјештања у посебан објекат, са ограничењем кретања, здравих лица које су биле у контакту са лицима која су обољела или се сумња да су обољела од нарочито опасних заразних болести,

к) **проглашавање епидемије** подразумијева мјеру надлежног органа којом се приликом појаве епидемије већег епидемиолошког значаја одређује заражено и угрожено подручје, одређују посебне мјере и извршиоци тих мјера и издвајају средства за провођење мјера,

л) **имунизација** подразумијева примјену вакцина и имуноглобулина ради стварања специфичне заштите против одређене заразне болести,

љ) **хемопрофилакса** подразумијева примјену лијекова ради заштите од заразне болести,

м) **елиминација појединих заразних болести** подразумејева престанак обољевања од те болести на одређеној територији и за одређени временски период,

н) **ерадикација појединих заразних болести** је нестанак **аутохтоних** случајева обољења и потпуно уништење узрочника тог обољења на одређеном подручју,

њ) **заштита становништва од заразних болести** је организована и свеобухватна активност друштва са циљем спречавања појаве и сузбијања насталих заразних болести, елиминације и искорјењивања заразних болести.

Члан 6.

(1) Обавезном пријављивању подлијежу слиједеће заразне болести и стања:

- а) активна туберкулоза (Tuberculosis acuta),
- б) акутна млигава парализа (Paralysis activa),
- в) бактеријска сепса (Sepsis bacterialis),
- г) бјеснило (Rabies, Lyssa),
- д) ботулизам (Botulismus),
- ђ) Брил-Зинсерова болест (Morbus Brill-Zinsser),
- е) бруцелоза (Brucellosis),
- ж) Кројцфелд-Јакобова болест (Morbus Creutzfeldt-Jakob),
- з) црни пришт (Anthrax),
- и) дифтерија (Diphtheria),
- ј) дизентерија (Dysentery bacillaris),
- к) ентероколитис (Enterocolitis),
- л) грип (Influenza),
- љ) хеморагична грозница са бубрежним синдромом (Febris haemorrhagica cum syndroma renale),
- м) инфективна моноклеоза (Mononucleosis infectiosa),
- н) инвазивна болест коју узрокује Haemophilus influenzae tipB,
- њ) инвазивна болест коју узрокује Streptococcus pneumoniae,
- о) колера (Cholera),
- п) конгенитална рубеларна ембриопатија (Rubella/ Embryopathy rubellaris),
- р) куга (Pestis),
- с) лајмска борелиоза (Lyme borrellosis),
- т) легионарска болест (Legionellosis),
- ћ) лептоспироза (Leptosprosis),
- у) листериоза (Listeriosis),
- ф) маларија (Malaria),
- х) Мале богиње (Morbilli),
- ц) аразна упала можданих овојница (Meningitis),
- ч) заразна упала мозга (Encephalitis),
- џ) кју- грозница (Q- febris),
- ш) салмонелозе (Salmonellosis),
- а.а) сифилис (Syphilis),

- а.б) синдром стеченог недостатка имунитета (engl., Acquired Immuno Deficiency Syndrome, AIDS),
- а.в) шарлах (Scarlatina),
- а.г) тешки акутни респираторни синдром (engl. Severe Acute Respiratory Syndrome, SARS),
- а.д) тетанус (Tetanus),
- а.ђ) токсоплазмоза (Toxoplasmosis),
- а.е) трбушни тифус (Typhus abdominalis),
- а.ж) трихинелоза (Trichinellosis),
- а.з) тровање храном (Toxiinfectio alimentaris),
- а.и) туларемија (Tularemia),
- а.ј) упала плућа (Pneumonia),
- а.к) урогенитална хламидијаза (Chlamydiosis),
- а.л) велики кашаљ (Pertussis),
- а.љ) вирусне жутице (Hepatitis virosa),
- а.м) вирусне хеморагичне грознице (Febrie haemorrhagicae virosae),
- а.н) водене оспице (Varicelle),
- а.њ) херпес зостер (Herpes zooster),
- а.о) заушњаци (Parotitis epidemica),
- а.п) жута грозница (Febris flava),
- а.р) антигеноштво HbsAg,
- а.с) клицоноштво Salmonella typhi,
- а.т) присуство HCV антитијела,
- а.ћ) присуство HIV антитијела,
- а.у) авијарна инфлуенца (Avian influenza A),
- а.ф) контакт са бијесном или на бјеснило сумњивом животињом.

(2) Министар здравља и социјалне заштите (у даљем тексту: министар), може по потреби, посебним прописом одредити обавезно пријављивање и других заразних болести или на основу посебних програма организовати добровољно пријављивање одређених заразних болести.

II МЈЕРЕ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ И СУЗБИЈАЊЕ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Члан 7.

Опште мјере за заштиту лица од заразних болести се проводе редовно и континуирано а подразумијевају слиједеће:

- а) додатна едукација и информисање здравствених радника, здравствених сарадника и грађана о кретању заразних болести, карактеристикама појединих болести и мјерама заштите,
- б) обезбјеђење услова за личну хигијену сваком појединцу и одржавање личне хигијене у домаћинству, на радном мјесту, здравственој установи и свим јавним мјестима,

в) одржавање опште хигијене на свим јавним мјестима, у објектима у којима се обавља пословна дјелатност и њиховој околини, средствима саобраћаја, приватним посједима и осталим мјестима те обезбјеђење санитарно-техничких услова за одржавање опште хигијене,

г) обезбјеђење хигијенски исправне воде намијењене за пиће, техничке, санитарне, спортско-рекреативне и терапијске потребе,

д) обезбјеђење микробиолошке исправности хране, предмета опште употребе, лијекова, медицинских средстава и других производа приликом њихове производње, промета и употребе,

ђ) здравствени надзор над лицима на одређеним пословима и додатна едукација тих лица,

е) здравствене прегледе страних држављана који долазе у Републику, ради заснивања радног односа, школовања, стручног усавршавања и тражења азила,

ж) провођење организационих, техничких, дијагностичких, терапеутских, хигијенских и других мјера за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција у здравственим установама,

з) провођење превентивне дезинфекције, дезинсекције и дератизације (у даљњем тексту: ДДД) на јавним површинама, у објектима, на средствима, производима, предметима и другим мјестима на којима је потребно уклањање узрочника заразних болести и њихових преносиоца,

и) уклањање животињских лешева, конфиската, отпадних вода и других отпадних материја на начин који не угрожава животну средину и здравље људи,

ј) сахрањивање, ексхумација и превозење умрлих лица на начин који онемогућава ширење заразе,

к) ветеринарско санитарне мјере које проводи ветеринарска служба ради заштите здравља животиња.

Члан 8.

Посебне мјере за заштиту лица од заразних болести се проводе против одређених болести или стања а обухватају слиједеће:

а) рано откривање извора и путева преношења заразних болести у оквиру епидемиолошког истраживања на терену,

б) лабораторијско испитивање и брзу дијагностику првих и осталих случајева обољења,

в) откривање лица која су била изложена примарном извору заразе и у контакту са обољелим лицима и здравствени надзор над тим лицима,

г) давање упутстава обољелим лицима и лицима из контакта о начину поступања за вријеме периода заразности и објективно информисање здравствених радника и јавности о појави болести, карактеристикама и мјерама које се предузимају .

д) обезбјеђење посебних услова у здравственим установама за изолацију и стриктну изолацију обољелих.

ђ) превоз намјенским возилом, изолацију и лијечење обољелих од заразне болести ,

е) пријављивање, обавјештавање, евиденцију и достављање извјештаја о заразним болестима,

ж) провођење ДДД у току и након завршетка болести,

з) здравствени надзор над лицима која су пребољела одређене заразне болести и клицоношама,

и) тестирање крви, ткива, ћелија и другог хуманог материјала код добровољних даваоца и категорија пацијената одређених овим законом и другим прописима,

ј) имунизацију и хемопрофилаксу против заразних болести одређених овим законом и другим прописима.

к) обезбјеђивање залиха лијекова, дезинфекционих средстава, заштитних и других медицинских средстава и опреме за употребу у случају избијања епидемија са великим бројем обољелих лица.

Члан 9.

Ванредне, сигурносне мјере за заштиту лица од заразних болести се проводе у случају пријетње или избијања карантинских болести.

а) оснивање посебних тијела за одређивање мјера, руковођење и комуникацију у кризној ситуацији,

б) ванредну имунизацију и хемопрофилаксу,

в) ограничење кретања у зараженом и угроженом подручју,

г) оснивање карантина и стављање у карантин лица која су била у контакту за зараженим лицем,

д) забрану окупљања на јавним мјестима,

ђ) ограничење или забрану промета роба и средстава,

е) надзор над путницима у међународном саобраћају,

ж) мобилизацију здравствених радника, здравствених сарадника и других грађана и ангажовање потребних средстава и опреме за сузбијање епидемије,

з) уступање и адаптацију других објеката и опреме за потребе здравствене службе,

и) информисање јавности.

III ОПШТЕ МЈЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Члан 10.

(1) Органи управе и послодавци су дужни сваком појединцу обезбиједити основне услове за одржавање опште и личне хигијене на јавним и радним мјестима а сваки појединац дужан је да одржава личну и општу хигијену.

(2) Правна и физичка лица која обављају пословну дјелатност су дужна у својим објектима и њиховој околини обезбиједити прописане санитарно-техничке услове, одржавати хигијену и уклањати отпадне материје на начин који не угрожава здравље људи и животну средину.

(3) Обавеза уклањања отпадних материја на начин из става 2. овог члана односи се и на власнике приватних посједа.

(4) Министар правилником прописује санитарно техничке и друге услове у вези са заштитом од заразних болести у појединим објектима и за одређене дјелатности.

Члан 11.

(1) Обезбјеђење хигијенске исправности воде за пиће, техничке, санитарне, спортско-рекреативне и терапијске је обавеза лица које управљају системом за снабдијевање водом.

(2) Ако није одређено лице које управља системом, обавеза обезбјеђења исправности воде је дужност органа локалне самоуправе на чијем подручју се вода користи.

(3) Храна, предмети опште употребе, лијекови, медицинска средства и било који други производ или предмет за људску употребу не смију садржавати патогене узрочнике заразних болести и морају испуњавати прописане критеријуме микробиолошке чистоће.

(4) Опрема, уређаји, радне површине, радна одјећа и руке особља у производњи и промету производа из става 3. овог члана морају испуњавати прописане критеријуме микробиолошке чистоће.

(5) Обезбјеђење микробиолошке исправности хране, предмета опште употребе, лијекова, медицинских средстава и других производа је обавеза лица која производе, врше промет и примјењују ове производе.

(6) Министар правилником прописује услове за стављање у употребу воде из става 1. овог члана и микробиолошке критеријуме из става 3. и 4. овог члана.

Члан 12.

(1) Провођење превентивне ДДД је обавеза органа локалне самоуправе, лица која обављају пословну дјелатност као и власника приватних посједа.

(2) Општа систематска дератизација се проводи најмање два пута годишње у свим насељеним мјестима као прољећна и јесења дератизација.

(3) Организацију провођења систематске дератизације за своје подручје обављају органи локалне самоуправе, који одређују извођаче и финансирају трошкове провођења дератизације на одређеним јавним мјестима.

(4) За вријеме обављања систематске дератизације од стране изабраног извођача, забрањено је вршење дератизације другим извођачима на том подручју.

Члан 13.

(1) Дезинфекција се редовно обавља у одређеним дјелатностима ради обезбјеђења микробиолошке исправности сировина, амбалаже и готових производа као што су производња воде за пиће, хране, предмета опште употребе, лијекова, медицинских средстава и других производа.

(2) Повремена дезинфекција се обавезно обавља у објектима за смјештај одређених категорија становништва као што су предшколске установе, дјечији и ђачки домови, школе, установе социјалне заштите и друге јавне установе.

(3) Посебан облик дезинфекције се обавља у здравственим установама на свим мјестима и стварима на којима није могуће извршити стерилизацију а захтјевају одговарајући степен микробиолошке чистоће.

(4) Превентивна дезинсекција се обавља на подручјима на којима је утврђено повећано размножавање инсеката који могу бити преносиоци заразних болести.

Члан 14.

ДДД могу вршити здравствене установе и друга правна лица која испуњавају услове прописане актом који доноси министар.

Члан 15.

(1) Овлаштене здравствене установе проводе редовну едукацију и информисање запослених радника, пацијената и становништва о карактеристикама појединих заразних болести, мјерама заштите и тренутној епидемиолошкој ситуацији.

(2) Информисање се врши путем курсева, семинара, радионица, предавања електронских и штампаних медија, стручне литературе, брошура, летака и директних разговора

(3) Посебан облик едукације обавезно се проводи код лица запослених на одређеним пословима на којима могу угрозити здравље других људи као што су лица која раде:

- а) у производњи и промету хране,
- б) у производњи посуђа, прибора за јело и амбалаже за храну,
- в) у производњи козметичких производа,
- г) у производњи дјечијих играчака,
- д) на одржавању система за снабдијевање водом за пиће,
- ђ) са дјецом у предшколским установама,
- е) на пружању услуга његе и уљепшавања лица и тијела

(4) Трошкове едукације лица из става 3. овог закона, је дужан сносити послодавац а запослено лице дужно је да похађа обуку коју му послодавац обезбиједи.

(5) Министар одређује здравствене установе које могу вршити континуирану едукацију.

(6) Министар правилником прописује услове о едукацији и начин њиховог утврђивања из става 3. овог члана.

IV ПОСЕБНЕ МЈЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Члан 16.

(1) Дом здравља на чијем подручју се појавила заразна болест дужан је да врши епидемиолошко истраживање на терену ради раног откривања извора заразе, путева преношења болести, брзе дијагностике и предузимања мјера које природа болести налаже, како би се спријечило или умањило даље ширење болести.

(2) Институт за заштиту здравља (у даљем тексту: Институт) је дужан на захтјев Дома здравља пружати стручну помоћ за спречавање даљег ширења и сузбијање настале болести.

(3) У случају појаве заразне болести која захтијева предузимање мјера здравствено-санитарне инспекције, Дом здравља и Институт су дужни обавијестити надлежну инспекцију и предлагати мјере. Инспекција наређује и контролише спровођење предложених мјера.

Члан 17.

(1) Приликом појаве болести за коју дијагнозу није могуће са сигурношћу утврдити на основу клиничких знакова болести, здравствена установа је дужна извршити лабораторијско испитивање узročника.

(2) За одређене болести обавезно се врши лабораторијска провјера (верификација) узročника у референтној лабораторији.

(3) Министар правилником прописује лабораторијско испитивање узročника заразних болести и рјешењем одређује здравствене установе које могу вршити лабораторијско испитивање узročника и референтне лабораторије за верификацију појединих узročника.

(4) Рјешење о одређивању референтних лабораторија објављује се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Члан 18.

Забрањено је лабораторијско испитивање узročника заразних болести у здравственим установама које немају микробиолошку лабораторију регистровану од Министарства здравља и социјалне заштите. (у даљем тексту: Министарство).

Члан 19.

(1) Лица обољела од заразне болести имају право и обавезу да се лијече, а по захтјеву доктора медицине дужна су да се изолују у адекватним условима.

(2) Ако се појави епидемија заразне болести са бројем обољелих који превазилази болничке капацитете, изолација и лијечење се може проводити и у другим објектима адаптираним за ту сврху.

(3) Лица обољела од карантинских заразних болести се смију превозити само санитарским превозним средством, које се мора дезинфиковати након сваког превоза обољелог.

Члан 20.

(1) Обавезном пријављивању, евидентирању и достављању извјештаја подлијежу:

а) сваки случај обољења и ношења узročника заразне болести наведене у члану 6. овог закона,

б) смрт од било које заразне болести,

в) епидемија било које заразне болести,

г) сумња на обољење од вирусних хеморагичних грозница, жуте грознице, куге, колере, дифтерије, плућног и цријевног облика антракса, SARS-а и нове непознате болести.

д) контакт лица са бијесном животињом или животињом за коју се сумња да је бијесна.

(2) Свака здравствена установа дужна је да пријави болест или стање наведено у ставу 1. овог члана утврђено на основу клиничког прегледа доктора медицине.

(3) Здравствена установа која у саставу има микробиолошку лабораторију, је дужна да поред пријаве доктора медицине, пријави и лабораторијско утврђивање узročника из става 1. овог члана.

Члан 21.

(1) Поред редовног пријављивања сваког откривеног узрочника заразне болести која подлијеже обавезном пријављивању, здравствена установа која обавља лабораторијско испитивање **узрочника** је дужна Институту мјесечно достављати збирне извјештаје о врстама свих лабораторијски откривених узрочника заразних болести.

(2) Здравствена установа која обавља санитарне прегледе лица запослених на одређеним пословима, дужна је обавијестити надлежну здравствено-санитарну инспекцију о откривању заразне болести или клицоноштва код запосленог лица.

(3) Здравствене и ветеринарске установе дужне су да се међусобно обавјештавају о појави антропозоноза.

(4) Министар правилником прописује начин и рокове пријављивања заразних болести, обавјештавање здравствено-санитарне инспекције и достављање извјештаја о откривеним узрочницима и појави заразних болести, а уз мишљење министра надлежног за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде начин и рокове међусобног обавјештавања здравствене и ветеринарске службе.

Члан 22.

(1) Ради спречавања преношења заразних болести на радном мјесту се стављају под здравствени надзор лица запослена на одређеним пословима и то:

а) лица запослена у производњи, на припреми, обради, преради, доради, паковању и услуживању храном ,

б) лица која раде у производњи козметичких средстава,

в) лица која раде на одржавању система за снабдијевање становништва водом за пиће,

г) лица која раде на пословима производње и паковања лијекова и медицинских средстава,

д) здравствени радници и друго особље које ради на пословима дијагностике, лијечења, његе и услуживања болесника на мјестима са високим ризиком од инфекције,

ђ) лица која раде са дјецом у јаслицама, вртићима и установама за колективни смјештај

е) лица која пружају услуге његе, уљепшавања лица и тијела (фризерски салони, салони за масажу, тетоважу, пирсинг, педикири, маникири.)

(2) Здравствени надзор из става 1. овог члана подразумијева здравствени преглед прије запошљавања, периодичне прегледе у току обављања те дјелатности и праћење клицоноштва откривеног здравственим прегледом.

(3) Здравствени преглед обухвата клинички преглед доктора медицине и лабораторијско испитивање биолошког материјала, у даљем тексту санитарни преглед.

(4) Клинички преглед доктора медицине и овјеру санитарне књижице као доказа здравственог стања запосленог лица, могу вршити хигијенско епидемиолошке службе Домова здравља и Института.

(5) Здравствени надзор над лицима је дужан обезбиједити послодавац, који сноси трошкове здравственог надзора а запослена лица су дужна да се подвргну здравственом надзору.

Члан 23.

(1) На пословима из члана 22. став 1. овог закона не могу радити лица која болују од заразних болести или су носиоци узрочника заразних болести.

(2) Министар правилником прописује провођење здравственог надзора над запосленим лицима.

Члан 24.

(1) Лица која су пребољела трбушни тифус, салмонелозе, дизентерију и маларију су дужна да се подвргавају периодичним здравственим прегледима за вријеме док су носиоци узрочника болести. Учесталост прегледа одређује специјалиста инфектолог или епидемиолог здравствене установе која врши надзор над тим лицима.

(2) Министар правилником прописује начин провођења обавезних здравствених прегледа лица која су прележала трбушни тифус, салмонелозе, дизентерију и маларију.

Члан 25.

Страни држављанин који у Републику долази ради запошљавања, школовања или стручног усавршавања, је дужан да се прије издавања лекарског увјерења тестира на HIV, сифилис, хепатитис Б и Ц, ако не посједују доказе о тестирању на те болести у задња три мјесеца.

Члан 26.

(1) Лица која се враћају из земаља у којима има вирусних хеморагичних грозница, жуте грознице, куге, колере, маларије и дифтерије, и лица за која се посумња да су била у контакту са обољелим од те болести, могу се ставити под здравствени надзор ради праћења њиховог здравственог стања и правовременог предузимања потребних мјера.

(2) Министар правилником прописује мјере за заштиту од уношења болести из става 1 овог члана.

Члан 27.

Вакцинација је обавезна :

а) против хепатитиса Б, туберкулозе, дифтерије, тетануса, пертусиса, полиомијелитиса, хемофилус инфлуенце Б, морбила, рубеоле и паротитиса дјеце и омладине одређеног узраста, као систематска имунизација;

б) против хепатитиса Б, бјеснила и тетануса, за лица изложена повећаним ризицима од оболијевања од тих болести

в) против жуте грознице, колере, менингококне болести, за имунизацију путника у међународном саобраћају која путују у земље у којима има тих болести или у земље које захтијевају вакцинацију против тих болести.

Члан 28.

(1) У случају појаве епидемије одређене заразне болести, се може одредити и обавезна ванредна вакцинација против те заразне болести за сва лица, односно за одређене категорије лица, ако се утврди опасност од ширења епидемије те заразне болести.

(2) Обавезна вакцинација из става 1. овог члана се наређује актом министра, на приједлог Института.

Члан 29.

(1) Имунизација специфичним имуноглобулинима је обавезна за лица којима је по епидемиолошким индикацијама, потребна постекспозициона заштита против тетануса, бјеснила и хепатитиса Б.

(2) Хемопрофилактика се проводи код лица која су изложена повећаном ризику инфекције од туберкулозе и маларије, а по епидемиолошким индикацијама и код лица која су изложена другим заразним болестима.

Члан 30.

(1) Имунизацију вакцинама и специфичним имуноглобулинима, као и хемопрофилактика организују и проводе надлежне здравствене установе.

(2) Преглед лица, контролу вакциналног статуса, постављање контраиндикација, као и вођење прописане евиденције о извршеним имунизацијама обавља доктор медицине

(3) Примјену имунолошких препарата могу обављати здравствени радници са вишом и средњом стручном спремом који су прошли додатну едукацију из те области али под надзором доктора медицине.

(4) Министар правилником прописује услове и начине за провођење имунизације и хемопрофилактике а рјешењем одређује здравствене установе које могу вршити имунизацију лица против бјеснила и путника у међународном саобраћају.

Члан 31.

(1) Здравствене установе су дужне израдити посебан програм за провођење организационих, техничких, хигијенских и других мјера за спречавање и сузбијања интрахоспиталних инфекција који мора обухватити:

а) епидемиолошко праћење интрахоспиталних инфекција,

б) писане процедуре извођења свих дијагностичких, терапеутских, сестринских и других поступака,

в) писане процедуре спровођења стерилизације, дезинфекције и чишћења и руковања инфективним материјалима,

г) писане процедуре о поступцима са инфективним болесницима и режиму посјета,

д) мјере заштите запослених на радном мјесту укључујући писане процедуре о поступцима у акциденталним ситуацијама када настане ризик од инфекције,

ђ) план едукације запослених радника

(2) Министар правилником прописује мјере из става 1. овог члана, начин и посрупак за њихово провођење.

Члан 32.

(1) Здравствене установе дужне су вршити тестирање крви, ткива и другог биолошког материјала добровољних даваоца у складу са посебним прописима.

(2) Испитивање крви трудница на болести које се могу пренијети на плод, обавља се у складу са посебним програмом који доноси министар.

(3) Министар доноси програм за „screening“ тестирање и других категорија пацијената на одређене заразне болести ако то захтијевају епидемиолошке прилике.

Члан 33.

(1) ДДД се проводе као посебне мјере ради сузбијања настале болести ако природа болести налаже провођење таквих мјера.

(2) Дезинфекција се проводи на излучевинама, личним и другим предметима, превозним средствима и просторијама у којима је боравило лице обољело од заразне болести, као редовна у току болести и као завршна након прележане болести.

(3) Дезинсекција се проводи на лицима, предметима, опреми, просторијама, превозним средствима и површинама на којима се налазе инсекти који преносе заразне болести.

(4) Дератизација се обавља на свим мјестима на којима постоји могућност задржавања и размножавања глодара који преносе заразне болести.

V ОСТАЛЕ МЈЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Члан 34.

Прикупљање, сортирање, складиштење, превоз и коначно одлагање инфективног отпада у здравственој и другим дјелатностима, се обавља у складу са Законом о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, број 53/02 и 65/08).

Члан 35.

(1) Сахрањивање, ексхумација и преношење умрлих лица мора се вршити на начин који онемогућава ширење заразе.

(2) Сахрањивање умрлих лица може се вршити само на мјестима одређеним за сахрањивање.

(3) Изузетно од одредби става 2. овог члана, сахрањивање вјерских вјеродостојника и других заслужних грађана, може се вршити и на другим мјестима, уз претходну сагласност министарства.

(4) Превоз умрлих лица могу вршити само лица регистрована за обављање те дјелатности, намјенским возилом за превоз умрлих. Превоз умрлих у међународном саобраћају може се вршити и средствима јавног превоза под посебним условима.

Члан 36

(1) Сахрањивање умрлог лица се може по налогу здравствено-санитарног инспектора одгодити до добијања обдукционог налаза или убрзати ако пријети опасност од ширења заразне болести на друга лица.

(2) Преношење умрлих лица у Републику из иностранства, се може вршити само на основу одобрења министарства.

(3) Ексхумација и преношење умрлих лица унутар Републике Српске, односно из Републике Српске у иностранство, се обавља уз прибављену документацију коју издаје надлежни општински орган.

(4) Министар правилником прописује начин и ближе услове под којима се може вршити обдукција, сахрањивање, ексхумација и преношење лица умрлих од заразних болести.

Члан 37.

Преношење инфективног биолошког материјала преко граничних прелаза Републике се обавља у складу са међународним здравственим прописима и прописом који доноси министар сам или у договору са министром надлежним за послове ветеринарства.

VI ВАНРЕДНЕ МЈЕРЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Члан 38.

У случају пријетње или избијања карантинских болести, Влада може одредити провођење ванредних сигурносних мјера за спречавање и сузбијање заразних болести које обухватају следеће:

а) активирање посебних тијела за кризну ситуацију, ревизију и прилагођавање раније припремљених планова,

б) ограничење кретања у зараженом и угроженом подручју и стављање лица које је било у контакту за зараженим лицем под здравствени надзор,

в) ограничење или забрану промета појединих или свих роба и средстава на одређеном подручју,

г) престанак рада васпитно образовних установа и забрану окупљања на јавним мјестима

д) ванредну вакцинацију односно хемопрофилаксу,

ђ) увођење обавезног ангажовања запослених у здравственим установама

е) кућну изолацију обољелих ако због масовног оболијевања није могућа изолација у здравственој установи,

ж) уступање и адаптацију других објеката и ангажовање потребних средстава и опреме за потребе здравствене службе,

з) забрану путовања у државу у којој постоји епидемија болести односно забрану уласка у Републику лицима која долазе из подручја на којима постоји епидемија заразне болести,

и) оснивање карантина и стављање контаката у карантин, надзор над путницима у међународном саобраћају који долазе из зараженог или угроженог подручја и њихово стављање под здравствени надзор, у изолацију или карантин.

Члан 39.

(1) Поред мјера из члана 38, Влада може одредити провођење и других ванредних сигурносних мјера за спречавање и сузбијање заразних болести као што су:

а) мјере које природа болести налаже односно мјере које предложи Свјетска здравствена организација.

б) информисање јавности о тренутној епидемиолошкој ситуацији, постојећим ресурсима, мјерама које се предузимају и које требају предузети грађани.

VII ПРАВА И ОБАВЕЗЕ РЕПУБЛИКЕ, ГРАДОВА, ОПШТИНА И ДРУГИХ ОРГАНА У ЗАШТИТИ СТАНОВНИШТВА ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Члан 40.

Република, градови и општине су обавезни да обезбиједи провођење мјера за заштиту становништва од заразних болести прописаних овим законом, међународним прописима и препорукама Свјетске здравствене организације, средства за њихово провођење као и стручни и инспекцијски надзор над провођењем тих мјера.

Члан 41.

(1) Министарство припрема план заштите од заразних болести за случај појаве кризне ситуације у којој може доћи до масовног оболијевања становништва

(2) Влада усваја План заштите од заразних болести за кризне ситуације у којима може доћи до оболијевања већег броја становништва и обезбјеђује средства за провођење плана.

(3) Влада на приједлог министра посебним актима одлучује о увођењу ванредних мјера за заштиту од заразних болести, одређује извршиоце и обезбјеђује финансијска средства за провођење одређених мјера.

Члан 42.

(1) Министарство у провођењу заштите становништва од заразних болести обавља слиједеће послове:

а) доноси годишњи Програм мјера за заштиту лица од заразних болести за подручје Републике;

б) доноси посебне програме скрининга;

в) прати кретање заразних болести у Републици, ближем и ширем окружењу, остварује сарадњу са Свјетском здравственом организацијом, Европским центром за контролу болести и надлежним органима других земаља;

г) проглашава епидемију од већег епидемиолошког значаја;

д) овлашћује здравствене установе и друга правна лица за обављање појединих послова из области заштите од заразних болести (ДДД, санитарни прегледи, вакцинација, лабораторијско испитивање узрочника и др.);

ђ) организује провођење стручног надзора над провођењем појединих мјера;

- е) предлаже резерве лијекова, медицинских и других средстава за ванредне ситуације;
- ж) предлаже оснивање карантина и стављање лица у карантин;
- з) доноси подзаконске акте на основу овог закона, за провођење мјера у редовним и ванредним ситуацијама.

(2) Министарство може основати комисију за заразне болести, а за поједине болести именовати националне координаторе.

Члан 43.

(1) Министарства, доносе властите планове за ванредне ситуације у којима може обољети велики број радника и грађана.

(2) Надлежно Министарство обезбјеђује асистенцију полицији ако се одређене мјере морају проводити присилом.

Члан 44.

Градови односно општине доносе властите годишње планове за спречавање и сузбијању заразних болести на своме подручју, усклађене са републичким планом, обезбјеђују средства, одређују извршиоце и рокове извршења и врше надзор над провођењем планираних мјера.

Члан 45.

Институт за заштиту здравља обавља слиједеће послове:

- а) епидемиолошко праћење, континуирано анализира епидемиолошку ситуацију и обавјештава здравствене установе и јавност о тренутној ситуацији,
- б) припрема једнообразна методолошка упутства са дефиницијама случајева појединих болести, координише и управља системом раног откривања заразних болести,
- в) пружа стручну и другу помоћ домовима здравља и другим здравственим установама,
- г) обавља послове едукације запослених у здравственим установама,
- д) обавља стручни надзор над провођењем појединих мјера заштите од заразних болести,
- ђ) предлаже министарству доношење програма за праћење, спречавање, елиминацију и ерадикацију појединих болести,
- е) врши набавку и дистрибуцију вакцина за систематску имунизацију дјецe и омладине
- ж) даје смјернице здравствено-санитарној инспекцији о потреби предузимања појединих мјера,
- з) обавља посебне мјере заштите од заразних болести за које је одређен актом министра.
- и) прихвата и доставља информације на међународни систем брзог обавјештавања,
- ј) обавља друге послове за које је одређен посебним прописима.

Члан 46.

(1) Јавна предузећа и овлаштене здравствене установе су дужне донијети властите планове за организовање своје дјелатности у ванредним ситуацијама који морају бити усклађени са републичким планом односно планом органа локалне самоуправе.

(2) Фонд здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту Фонд) је дужан да обезбјеђује резервна финансијска средства за финансирање одређених мјера у случају проглашавања епидемије или ванредног стања због пријетеће или настале епидемије заразне болести.

VIII ФИНАНСИРАЊЕ МЈЕРА ЗА ЗАШТИТУ ОД ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Члан 47.

(1) Трошкове провођења превентивне систематске дератизације на јавним површинама и у одређеним јавним објектима сноси органи локалне самоуправе, у објектима у којима се обавља пословна дјелатност послодавац а на приватним посједима власник посједа.

(2) Трошкови пружања здравствених услуга у редовним приликама регулишу се у складу са Законом о здравственом осигурању.

(3) Трошкове тестирања и вакцинације против хепатитиса Б за запослене раднике сноси послодавац, а за ученике и студенте Фонд.

Члан 48.

(1) Трошкови провођења посебних мјера у ванредним ситуацијама финансирају се из буџета Републике.

(2) Трошкови провођења планова заштите од заразних болести локалне самоуправе, финансирају се из буџета локалне самоуправе.

IX КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 до 100.000 КМ казниће се за прекршај здравствена установа регистрована као правно лице ако:

а) не врши епидемиолошко истраживање и не предузима мјере раног откривања, дијагностике, изолације, лијечења и спречавања даљег ширења заразне болести или не обавијести здравствено-санитарну инспекцију о појави заразне болести (члан 16.);

б) не врши лабораторијско испитивање узрочника када дијагнозу није могуће поставити на основу клиничке слике болести, не изврши верификацију узрочника заразне болести у референтној лабораторији или поступа супротно посебном пропису о лабораторијском испитивању узрочника заразних болести који доноси министар здравља (члан 17.);

в) врши лабораторијско испитивање узрочника заразне болести у лабораторији која није одобрена од министарста (члан 18.);

г) одбије да изолије, лијечи или не обезбиједи превоз санитарским превозним средством лицу обољелом од од карантинске болести (члан 19.);

д) ако не пријави појаву заразне болести или стање које подлијеже обавезном пријављивању, не обавијести здравствено-санитарну инспекцију о откривеној болести или клицоноштву код лица која раде на одређеним пословима односно ако пријављивање не врши у складу са посебним прописом који доноси министар (члан 20.);

ђ) обавља едукацију или здравствени надзор односно санитарне прегледе запослених лица а актом министра није одређена за обављање тих послова (члан 21.);

е) не обезбиједи имунизацију својих запослених радника, не изврши имунизацију или хемопрофилаксу код лица које подлијеже обавезној имунизацији и хемопрофилакти или имунизацију и хемопрофилаксу врши супротно посебном пропису који доноси министар (члан 27.-30.);

ж) не донесе програм мјера и не спроводи организационе, техничке, хигијенске и друге мјере за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција (члан 31.);

з) не врши тестирање хуманог материјала на заразне болести у складу са посебним прописима и програмима министра (члан 32.);

и) не врши прикупљање, сортирање, чување, превоз и коначно одлагање инфективног отпада у складу са посебним прописом министра (члан 34.);

ј) обавља посебне мјере заштите од заразних болести за које није овлашћен актом министра (члан 14.,15.,17.,22. и 30.);

к) врши преношење инфективног биолошког материјала супротно међународним прописима и посебном пропису који доноси министар (члан37.).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у здравственој установи новчаном казном у износу од 500 до 10.000 КМ.

(3) Новчаном казном у износу од 250 до 5000 КМ казниће се за прекршај из овог члана физичко лице које обавља здравствену дјелатност као предузетник у приватној пракси.

(4) Новчаном казном у износу од 500 КМ казниће се за прекршај здравствени радник који не предузима мјере за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција (члан 31.)

Члан 50.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 до 100.000 КМ казниће се за прекршај ветеринарска установа регистрована као правно лице која не обавијести здравствену установу о појави зооноза у складу са посебним прописом којег доноси министар у договору са министром надлежним за послове пољопривреде, шумарства и водопривреде.

(2) За прекршај из става 1. овог члана, новчаном казном у износу од 500 до 10.000 КМ, казниће се одговорно лице у ветеринарској установи.

(3) Новчаном казном у износу од 250 до 5000 КМ, казниће се за прекршај из става 1. овог члана физичко лице које обавља ветеринарску дјелатност.

Члан 51.

(1) Новчаном казном у износу од 3000 до 50.000 КМ казниће се за прекршај правно лице које обавља пословну дјелатност ако:

а) не одржава општу хигијену у објектима и њиховој околини и не уклања инфективни отпад на начин који не угрожава здравље људи и животну средину (члан 9.);

б) стави у употребу хигијенски неисправну воду за пиће, спортско-рекреативне и терапеутске потребе или стави у промет за људску употребу било који производ, предмет или ствар контаминирану патогеним узрочницима заразних болести (члан 10.);

в) не врши дезинфекцију, дезинсекцију или не омогући вршење дератизације за вријеме провођења систематске дератизације (члан 11. и 12.);

г) запосленим лицима на одређеним пословима не обезбиједи обављање санитарних прегледа и едукације (члан 14. и 21.);

д) запосленим лицима не обезбиједи обављање обавезне имунизације против заразних болести (члан 26. и 27.);

ђ) врши сахрањивање, ексхумацију и преношење умрлог лица супротно члану 34. и 35. овог закона и посебном пропису који доноси министар (члан 35.);

е) врши преношење инфективног биолошког материјала супротно међународним прописима и посебном пропису који доноси министар (члан 36.).

(2) Новчаном казном у износу од 250 до 5000 КМ казниће се за исти прекршај одговорно лице у правном лицу.

Члан 52.

(1) Новчаном казном у износу од 5.000 до 30.000 КМ казниће се за прекршај правно лице ако обавља послове дезинфекције, дезинсекције или дератизације без рјешења министра о испуњености прописаних услова, ако престане да испуњава прописане услове, врши систематску дератизацију за вријеме и на мјестима за која је одређен други извођач или послове дезинфекције, дезинсекције, дератизације и других сличних хигијенских услуга врши супротно посебном пропису који доноси министар здравља (члан 11.-13.)

(2) Новчаном казном у износу од 500 до 5000 КМ казниће се за прекршај физичко лице које обавља послове ДДД и хигијенских услуга без рјешења министра о испуњености прописаних услова (члан 13.)

Члан 53.

(1) Новчаном казном у износу од 500 до 5.000 КМ казниће се за прекршај физичко лице појединац ако:

а) не одржава личну и општу хигијену, не користи на прописан начин заштитну радну одјећу на радном мјесту на коме је обавезно коришћење радне одјеће или на властитом приватном посједу не уклања отпадне материје инфективног поријекла на начин који не угрожава здравље људи или животну средину (члан 10.),

б) спријечи спровођење превентивне систематске дератизације (члан 12.).

в) одбије провођење здравственог надзора или едукације а запослен је на радном мјесту које захтијева здравствени надзор и едукацију (члан 15. и 22.),

г) одбије да се лијечи, хоспитализује или изолује у кућним условима и не предузима мјере за заштиту других лица од заразне болести (члан 19.),

д) одбије обавезну имунизацију и хемопрофилаксу против заразне болести (члан 27.-29.),

ђ) врши сахрањивање, ексхумацију и преношење умрлог лица супротно члану 35. и 36. овог закона и посебном пропису који доноси министар (члан 36.)

е) одбије да учествује у провођењу мјера за заштиту од заразних болести у ванредним ситуацијама (члан 38.)

(2) Новчаном казном у износу од 500 до 5.000 КМ казниће се за прекршај родитељ односно старатељ малољетног дјетета ако дјетету не обезбиједи провођење обавезне имунизације против заразних болести (члан 27.-29.)

X ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 54.

Ко противно овом закону изврши предузимање мјера за спријечавање и сузбијање заразних болести, казниће се према Кривичном закону Републике Српске. („Службени гласник Републике Српске“, бр. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06 и 01/09).

Члан 55.

Министар ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети опште акте:

а) Правилник о санитарно-техничким, хигијенским и другим условима одређених објеката у којима постоји ризик од појаве и ширења заразних болести ако услови нису одређени посебним прописом (објекти за производњу и промет намирница и предмета опште употребе, лијекова и медицинских средстава, системи за снабдијевање водом за пиће, базени за купање и купалишта, салони за његу и уљепшавање лица и тијела, масажу, васпитно-образовне установе, објекти и средства саобраћаја итд, (члан 10.)

б) Правилник о критеријумима микробиолошке чистоће одређених предмета, производа, радних површина, опреме и средстава рада, радне одјеће и руку особља у појединим дјелатностима (члан 11.),

в) Правилник о условима и начину обављања ДДД, и других хигијенских мјера ради спречавања и сузбијања заразних болести (члан 14.),

г) Правилник о едукацији лица која раде на одређеним пословима (члан 15),

д) Правилник о лабораторијском испитивању узрочника заразних болести. (члан 17)

ђ) Правилник о пријављивању, обавјештавању, евиденцији и достављању извјештаја о заразним болестима (члан 21.),

е) Правилник о здравственом надзору над лицима која раде на одређеним пословима и клициношама (члан 23),

ж) Правилник о начину провођења обавезних здравствених прегледа лица која су прележала трбушни тифус, салмонелозе, дизентерију и маларију (члан 24)

з) Правилник о мјерама за заштиту од уношења вирусних хеморагичних грозница, жуте грознице, куге, колере, маларије и дифтерије (члан 26).

и) Правилник о имунизацији и хемопрофилактици против заразних болести (члан 30),

ј) Правилник о мјерама за спречавање и сузбијање интрахоспиталних инфекција (члан 31.)

к) Правилник о условима и начину сахрањивања, ексхумације и преношења умрлих лица, (члан 36.),

л) Правилник о начину преношења инфективног биолошког материјала преко границе, (члан 37.)

Члан 56.

До доношења подзаконских аката утврђеним овим законом примјењиваће се акти који су важили прије ступања на снагу овог закона ако нису у супротности са овим законом.

Члан 57.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о заштити становништва од заразних болести („Службени Гласник Републике Српске“, број 10/95).

Члан 58.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: _____
Датум: _____

Предсједник Народне скупштине
Мр Игор Радојичић